

Markku Kekäläinen

James Boswellin kohteliaisuusteorian tarkastelua
James Boswell's Theory of Politeness

Artikkeli tarkastelee James Boswellin (1740–1795) kohteliaisuusteoriaa 1700-luvun brittiläisten kohteliaisuuskeskustelujen kontekstissa. Keskeinen argumentti on, että vaikka Boswellin hengenlaatu oli tunteellisuuden aikakaudelle tyypillinen, hänen kohteliaisuustulkintalaan oli silmiinpistäviä yhtäläisyyksiä varhaismoderin hovikohteliaisuuden koodiston kanssa. Ensiksikin Boswell katsoi, että *retenue*, sisäisten tuntemusten kätkeminen, oli sivilisoituneen kohteliaisuuden tärkeä osatekijä. Toiseksi hänen asenteensa teeskentelyyn ja imarteluun oli hyvin myönteinen. Kolmanneksi, Boswell ei millään tavalla painottanut kohteliaisuuden moraalisia ulottuvuuksia, vaan se oli hänellä osa estetisoivaa minuuden kultivoitua. Neljänneksi, tämän minuuden kultivoinnin tavoite oli teatraalinen esiintyminen hienostuneen seuraelämän näyttämöillä.

Asiasanat: James Boswell, kohteliaisuus, kohteliaisuuskulttuuri, Lontoo

This article examines James Boswell's theory of politeness in the context of eighteenth-century British discussions on politeness. The central argument is that although Boswell's sensibility had common features with sentimental and early Romantic currents, his interpretation of politeness had crucial similarities with early modern courtly politeness. First, Boswell saw that *retenue*, the concealment of inner feelings, was a central component in civilized sociability; secondly, his attitude towards dissimulation and flattery was strongly affirmative; thirdly, Boswell's emphasis was not placed on the moral aspects of politeness, but rather on the aesthetic of self-cultivation; and finally, the aim of this self-cultivation was a creative theatrical expression on the scenes of polite sociability.

Keywords: James Boswell, politeness, culture of politeness, dissimulation, London

Ere Nokkala

Kansojen sosiaalisuudesta ja täydellistymisestä
– Christian Wolffin kansainvälinen poliittinen ajattelu

On Sociability and Perfection of Nations – Christian Wolff's International Political Thought

Artikkeli esittää uuden tulkinnan Christian Wolffin kansojen oikeudesta tutkimalla sitä osana Wolffin koko tuotantoa ja 1700-luvun kansojen oikeutta käsittelevää kirjallisuutta. Wolff ei pyrkinyt kuuluisalla suurimman yhteisön käsitteellään (*civitas maxima*) eurooppalaisen hegemonian rajoittamiseen kansainvälisissä suhteissa. Toisaalta hän ei käyttänyt kyseistä käsitettä kolonialismin oikeuttamiseen. Wolffin käsitys tahdonvaraisesta kansojen oikeudesta rakentui sosiaalisuuden ja täydellistymisen periaatteiden varaan. Tahdonvarainen kansojen oikeus oli perustaltaan paternalistista ja se kannusti antamaan johtavan aseman kansojen välisissä suhteissa sivilisoituneille kansoille. Wolffille tärkein kriteeri ei ollut se, oliko kansa eurooppalainen vai ei-eurooppalainen. Mikä tahansa kansa, joka pyrki täydellistymään, kuului sivilisoituneiden kansojen joukkoon.

Asiasanat: Christian Wolff, sosiaalisuus, luonnon-oikeus, kansojen oikeus, täydellistyminen, *civitas maxima*

By contextualizing Christian Wolff's (1679–1754) law of nations within his own *oeuvre* and eighteenth-century law of nations, this article provides a new interpretation of Wolff's international political thought. The article argues that Wolff's famous notion of the greatest republic (*civitas maxima*) was not primarily a call for limiting European hegemony in international relations. Neither was it intended and formulated in order to provide the backbone to the endeavour of European colonial conquest. Rather, this article emphasizes that Wolff's voluntary law of nations was built on the principles of sociability, and perfection was profoundly paternalistic and in favour of civilized nations taking the leading role

in the international arena. Nevertheless, for Wolff, the decisive criterion was not a question of the nation being European or non-European; any state which strove to perfect itself qualified as civilized.

Keywords: Christian Wolff, sociability, natural law, law of nations, perfection, *civitas maxima*

Soile Ylivoori

Transatlanttista kohteliaisuutta ja rapistuvaa englantilaisuutta – Maria Nugent Jamaikalla 1800-luvun alussa

Transatlantic Politeness and Decaying Englishness: Maria Nugent in Jamaica, 1801–1805

Vaikka kohteliaisuuden historian tutkimus on perinteisesti keskittynyt eurooppalaiseen kontekstiin, kohteliaisuuskulttuuri ei ollut vain maantieteelliseen Eurooppaan rajoittuva ilmiö, vaan se levisi valkoisten valloittajien ja erityisesti asutuskolonialismin myötä myös Euroopan mertentakaisiin siirtomaihin. Artikkelitutkimus tutkii kohteliaisuuden ja tapakulttuurin merkitystä englantilaisuuden rakentumiselle Jamaikalla, joka oli Britannian tärkein sokerikolonia niin kutsutulla pitkällä 1700-luvulla. Jamaikan brittiperaista valkoista asuttajayhteisöä ja sinne suuntaavia englantilaisia matkailijoita vaani ajan käsityksissä jatkuva kreolisaation uhka; Karibian trooppisen ilmaston ja valtaisan orjuutetun väestön yhdistetty degeneroiva vaikutus uhkasi pudottaa hienostuneista käytöstavoistaan ja elegantista kohteliaisuudesta tunnetut valkoiset englantilaiset sivistyksen rapusilta alempien barbaarisina pidettyjen kansojen joukkoon. Niinpä kohteliaan tapakulttuurin hallinnasta ja performoinnista muodostui Jamaikalla identiteetti-politiikan väline. Jamaikan kenraalikuvernöörin vaimon Maria Nugentin (1771–1834) päiväkirjoihin nojautuen tämä artikkeli osoittaa, että kohteliaisuuskulttuurilla oli määräävä rooli englantilaisuuden rakentamisessa ja valkoisuuden määrittelyssä Karibian liminaalisessa kulttuurisessa ja rodullisessa tilassa, josta koloniaalinen toiseus hitaasti mutta varmasti hiipi pitkän 1700-luvun kuluessa myös metropolin kulttuuriin, muuttaen pysyvästi englantilaisuuden olemusta.

Asiasanat: kohteliaisuuskulttuuri, identiteetti, hybridisaatio, 1700-luvun Britannia, 1700-luvun Karibia, asutuskolonialismi, sukupuolihistoria

This essay examines the role of the culture of politeness in the creolization process of British sojourners in the West Indies during the long eighteenth century. Using Maria Nugent's (1771–1834) journal as a case study, the essay shows how West Indian failures in polite manners, speech, material culture, and sociability contributed to their national and racial 'othering'. The essay

pays special attention to the role of gender in the fashioning of white Englishness in Britain's tropical colonies. Arguing that politeness was the foremost indicator of colonial hybridization, the essay broadens current Eurocentric historiography of politeness towards global perspectives.

Keywords: history of politeness, identity, hybridization, eighteenth-century Britain, eighteenth-century Caribbean, settler colonialism, gender history

Satu Sorvali

”Pyydän nöyrimmästi sijaa seuraavalle” –

Yleisönosaston synty, vakiintuminen ja merkitys autonomian ajan Suomen lehdistössä
“I humbly ask for a place for the next”: The Birth, Establishment and Significance of Letters to the Editor in the Press of the Grand Duchy of Finland

Vaikka yleisönosastot ovat olleet usein hyödynnettyjä historian tutkimuksen lähteitä, ne ovat jääneet tekstityyppinä ja olennaisena osana sanomalehden sisältöä hämmästyttävän vähäiselle huomiolle paitsi Suomessa myös kansainvälisesti. Tutkin tässä artikkelissani, milloin modernit yleisönosastot syntyivät, muotoutuivat ja vakiintuvat autonomian ajan lehdistöön, millaisia ne olivat ulkoasultaan ja rakenteeltaan ja mikä niiden merkitys oli suuressa mittakaavassa. Artikkelin päälähteenä toimivat Kansalliskirjaston digipalvelusta löytyvät 1800-luvun suomen- ja ruotsinkieliset sanomalehdet, joista valinnut erityiseen tarkasteluun vuosikerrat 1885, 1890 ja 1895. Modernia yleisönosastoa kuvaa osaston ilmestymisen säännöllisyys, oma pysyvä otsikko ja sijainti lehden sivuilla sekä se, että pääpaino oli nimenomaan mielipidekirjoituksissa. Vakiintuneet yleisönosastot olivat hämmästyttävän yhdenmukaisesti otsikoituja ja myös niiden sijoittelu lehden sisällä oli yhdenmukaista. 1800-luvun yleisönosastoilla oli lisäksi hyvin tavanomaista, että toimitus osallistui keskusteluun. Osoitan, että yleisönosastoinstituutio lähti muotoutumaan Suomen suuriruhtinaskunnan lehdistöön 1860-luvun lopulta lähtien ja vakiintui viimeistään 1890-luvun puoliväliin mennessä. Ruotsinkielinen liberaalilehdistö toimi modernin yleisönosaston suhteen edelläkävijänä vapaan yleisen mielipiteen kannattajana, kun taas suomenkieliset lehdet olivat pitempään jäsentymättömämpiä sisältönsä suhteen. Vaikka sanomalehdillä oli kansaan nähden jokseenkin alentava kasvattava ote, yleisönosastot itsessään rohkaisivat kansalaisia osallistumaan yhteiskunnan kehittämiseen, ohjasivat keskustelua ja opettivat debatoimaan ja argumentoimaan.

Asiasanat: mielipidekirjoitus, yleisönosasto, julkisuus, sanomalehdet, lehdistöhistoria

Although letters to the editor have often been utilized as sources of historical research, they have received astonishingly little attention, not only in Finland but also internationally, as a type of text and an integral part of the content of a newspaper. This article examines when the modern letters to the editor section in newspapers was born, shaped, and established in the press of the Grand Duchy of Finland, as well as what the appearance and structure of these letters were like, and what their significance was on a large scale. The main sources of the article are the Finnish- and Swedish-speaking newspapers that can be found in the Finnish National Library's digital service. The specific examination of volumes 1885, 1890 and 1895 were chosen. The modern letters to the editor section is characterized by the regularity of the section's publication, its own permanent title and location on the pages of the newspaper, and the fact that the main emphasis was specifically on opinion pieces. The established letters to the editor sections were surprisingly uniformly titled and their placement within the newspaper was also consistent. In addition, it was very common that the editorial participated in the discussion in the 19th-century letters to the editor sections. This article shows that the institution of the letters to the editor section began to take shape in the press of the Grand Duchy of Finland from the end of the 1860s and became established by the middle of the 1890s at the latest. The Swedish-language liberal press was a pioneer in terms of modern letters to the editor as supporters of free public opinion, while Finnish-language newspapers stayed more unstructured in terms of their content for much longer. Although the newspapers had a somewhat degrading educational approach to the public, the letters to the editor section itself encouraged citizens to participate in the development of society, guided the debate, and taught the public to debate and argue.

Keywords: opinion pieces, letters to the editor, publicity, newspapers, press history

Joni Krekola

Kootut selitykset – Entiset kansanedustajat ja eduskunnasta putoamisen tulkinnat
Collected Explanations: Former MPs and the Interpretations of Dropouts from Parliament

Suomessa politiikan tutkimuksessa on käsitelty perinpohjaisesti eduskuntavaaleja sekä ehdokkaiden rekrytointia ja valikoitumista kansanedustajiksi. Putoamista eduskunnasta ei Suomessa ole juurikaan tutkittu. Tässä artikkelissa kysytään, miten veteraanikansanedustajat

ovat selittäneet putoamisiaan muistitietohaastattelussa, joita Eduskunnan kirjasto on tehnyt vuodesta 1988 lähtien. Tutkimusaineisto koostuu 44 haastattelun tekstiotteista. Muistitietohaastattelujen tulokset putoamisista ovat suorasukaisempia ja henkilökohtaisempia kuin vaalien jälkeiset haastattelulauseet tai julkaistujen muistelmien näkemykset. Putoamisen selityksiä on jäsenetty kolmiportaisen mallin mukaan: Rakenteelliset selitykset perustuvat Suomessa käytössä olevan vaalijärjestelmän erityispiirteisiin. Järjestötasolla puolueet pyrkivät vaalimatemaattisilla laskelmillaan maksimoimaan vaalituloksen, mikä saattaa koitua istuvien ehdokkaiden kohtaloksi. Henkilökohtaisen tason selityksissä vedotaan terveystai motivaatio-ongelmiin sekä asiakysymyksiin, joissa kansanedustaja uskoo menettäneensä äänestäjien luottamuksen. Median väitetty vaikutus ulottuu kaikille tasoille. Monelle putoamisen kokeneelle kansanedustajalle media on hyvä vihollinen, jolle syy valitsematta jäämisestä on houkuttelevaa ulkoistaa. Eduskunnasta putoamiset johtuvat monesta tekijästä, joiden keskinäisen painoarvon selvittäminen ei taida olla edes mahdollista. Haastateltavien subjektiiviset tulokset putoamisista avaavat uuden näkökulman kansanedustajuuden kipukohtaan ja kertovat myös veteraanikansanedustajien muistelupuheen erityislaadusta.

Asiasanat: eduskunnasta putoaminen, kansanedustajat, poliittinen historia, muistitietotutkimus

Parliamentary elections, the recruitment process of election candidates and their selection to parliament, have been well covered in Finnish political science, whereas those dropouts from parliament have mainly been left unstudied. This article poses the question of how former Finnish MPs have interpreted their own dropouts from parliament in their oral history interviews that have been conducted by the Library of the Parliament since 1988. The research data consists of the extracts of 44 interviews. The interpretations of the dropouts in the oral history interviews are more outspoken and personal than the interview statements right after the elections or the descriptions of the dropouts in published memoirs. The explanations for the dropouts have been analysed using a three-level model: structural, organisational, and personal. The structural explanations are based on characteristics of the Finnish electoral system. On an organisational level, the political parties calculate to maximize their electoral success, which may be fatal for incumbent MPs. The explanations of a personal level refer to the problems of health or motivation as well as to the decisive questions that have caused the MPs' voters to lose their confidence in the MPs. The argued impact of the media is extended to every level. For many MPs that have experienced the dropout, the media is the good enemy on whom the reason for a candidate's

failure to be re-elected is tempting to externalize. The dropouts from parliament are caused by several factors whose weight in relation to each other may be impossible to discover. The subjective dropout interpretations of the interviewees reveal a new perspective to the turn-

ing point of the MPs' career. Similarly, the analysis of the interpretations sheds light on the characteristics of the former MPs' oral history materials.

Keywords: dropout from parliament, members of parliament, political history, oral history